

Tlačová správa agentúry FRA
Viedeň 23. októbra 2017

Základné práva v oblasti sledovania: budovanie dôvery, zlepšovanie bezpečnosti

Z novej správy Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) vyplýva, že reformy právnych predpisov v oblasti sledovania zlepšujú transparentnosť, ale je potrebný lepší systém kontroly a vyvážených právomocí spravodajských služieb. V správe sa poukazuje na to, že jasný právny rámec, spoľahlivé záruky a účinný dohľad su nevyhnutné na zlepšenie bezpečnosti a dodržiavania základných práv.

„Ochrana základných práv a zabezpečovanie účinnej národnej bezpečnosti nie sú nezlučiteľné. Lepšie fungujú systémy sledovania, ktoré dodržiavajú ľudské práva,“ hovorí riaditeľ agentúry FRA [Michael O’Flaherty](#). *„Rešpektovanie súkromia a ochrany údajov buduje dôveru v spravodajské služby, zlepšuje zber a analýzu údajov a v konečnom dôsledku posilňuje národnú bezpečnosť.“*

Druhá správa agentúry s názvom [Sledovanie spravodajskými službami: záruky a prostriedky nápravy v oblasti základných práv v Európskej únii](#) skúma legislatívne zmeny od správy z roku 2015 a po prvý raz zachytáva názory odborníkov a kontrolórov v oblasti spravodajských služieb, pričom sa snaží ukázať ako tieto právne predpisy fungujú v praxi.

Bezpečnostné hrozby a nové technológie viedli k mnohým rozsiahlym reformám právnych predpisov v oblasti sledovania. Aj keď sú reformované právne rámce jasnejšie, často sú ešte príliš zložité, čo vedie k neistote týkajúcej sa právomocí a mandátu spravodajských služieb. Z toho dôvodu sú nevyhnutné lepšie záruky, pokiaľ ide o ochranu údajov a súkromie.

Súdna moc, špecializované odborné orgány, parlamentné výbory a úrady na ochranu osobných údajov plnia rozhodujúcu úlohu pri dohľade nad činnosťou spravodajských služieb. Ako sa však konštatuje v správe, vo výkone tejto funkcie im bráni nedostatočný prístup k informáciám ako aj ich obmedzené kompetencie, nedostatočné právomoci potrebné na vydávanie záväzných rozhodnutí, technické znalosti, zdroje a nezávislosť. Zistené skutočnosti poukazujú na potrebu nezávislého dohľadu s dostatočnými právomocami a kompetenciami. Taktiež sa to týka medzinárodnej spravodajskej spolupráce, v ktorej sú záruky a dohľad slabšie.

Zároveň je potrebné zabezpečiť úzku spoluprácu a komplementárnosť medzi rôznymi orgánmi dohľadu tak, aby fungovalo nepretržité pokrytie všetkých krokov sledovania – od povolenia až po realizáciu.

Komplexnosť prostriedkov nápravy a utajovanie činnosti spravodajských služieb sťažujú obetiam porušenia práv súkromia a ochrany údajov požiadať o účinné opravné prostriedky. Navyše mnohé mimosúdne orgány poskytujúce podporu, nemajú dostatočné odborné poznatky na riešenie spravodajskej problematiky, ani nedisponujú nezávislosťou a právomocami vo vyšetrovaní, v prístupe k materiálom alebo vo vydávaní záväzných rozhodnutí. Niektoré členské štáty však našli riešenia, ktoré ľuďom umožňujú domáhať sa spravodlivosti prostredníctvom odborných sudcov, ktorí majú prístup k utajovaným informáciám.

Táto správa aktualizuje [právnu analýzu FRA z roku 2015](#) ako aj dopĺňa zisteniami z viac ako 70 rozhovorov s odborníkmi v siedmych členských štátoch EÚ: Belgicku, Francúzsku, Nemecku, Taliansku, Holandsku, Švédsku a Spojenom kráľovstve.

Ďalšie informácie nájdete v súvisiacich [otázkach a odpovediach](#) alebo sa obráťte na: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 642.

Poznámky pre redaktorov:

FRA je nezávislý orgán EÚ na [poskytovanie pomoci a odborných poznatkov v oblasti základných práv](#) Európskej únii a jej členským štátom.